

Sydnärkes överförmyndarnämnd

ASKERSUND – HALLSBERG – KUMLA – LAXÅ – LEKEBERG

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar över SOU 2025:91 Nya regler om arv och testamente - bland annat ett testamentsregister i offentlig regi och ett stärkt skydd för efterlevande sambor (Ju2025/01730)

Sydnärkes överförmyndarnämnd lämnar följande remissvar.

Arvsavstående

Arvsavstående bör betraktas som strikt personligt enligt 12 kap. 2 § Föräldrabalken. Om utredningens förslag genomförs vill nämnden uppmärksamma att författningskommentar till 15 kap. 6 § saknas och bör läggas till.

Kusiners arvsrätt

Nämnden har inget att erinra mot kusiners arvsrätt i sak, men vill påtala att lydelsen sannolikt kommer innebära ökad ärendemängd beträffande förordnanden enligt 11 kap. 3 § Föräldrabalken. Det medför behov av ökade resurser hos landets överförmyndarverksamheter och ökade kostnader för kommunerna.

Testamenteregister

Nämnden är positiv till införandet av ett testamenteregister och bedömer att registret bör vara frivilligt. Nämnden bedömer vidare att överförmyndarverksamheter behöver ha tillgång till testamentesregistret och bör därför läggas till i 10 § Förordning om testamenteregister.

Boutredningsman

Behörigheten att ansöka om boutredningsman i 19 kap. 1 § Ärvdabalken bör även omfatta god man enligt 11 kap. 2 § Föräldrabalken och framtidsfullmaktshavare.

Årsredovisning från boutredningsman i 19 kap. 14 a § Ärvdabalken bör även tillställas överförmyndaren om det finns delägare i boet som har god man enligt 11 kap. 1-4 §§ Föräldrabalken.

Förverkande av arv

Vi har inte något att erinra mot vad som sägs i avsnitt 7.3.3 förutom att nämnden bedömer att istadarätten ska gälla vid tillämpningen av nya 7 kap. 3 a § Ärvdabalken. Den som förlorat sin rätt till laglott ska liksom 15 kap. 4 § Ärvdabalken behandlas som avliden före arvlåtaren med följden att dennes barn har rätt till laglott i sin förälders ställe.

Bedömning av kostnadsökning för kommunerna

Utredningen bedömer i avsnitt 15.4 att förslagen inte medför några kostnadsökningar för kommunerna. Sydnärkes överförmyndarnämnd delar inte den bedömningen. En utökad arvskrets innebär fler dödsbodelägare och därmed sannolikt ett behov av fler gode män enligt 11 kap. 3 § Föräldrabalken vilket medför ökade kostnader för överförmyndarverksamheternas handläggning och ökade arvoden enligt 12 kap. 16 § Föräldrabalken. I den samlade överförmyndarstatistiken för år 2024, som rapporterats till Länsstyrelsen, kan utläsas att kommunen bär en årlig genomsnittlig kostnad om 9529 kronor för varje nytt ställföreträderskap.

I samband med utformande av svar på remiss till SOU 2021:36 har SKR bedömt att en överförmyndarhandläggare kostar i snitt 450-580 kronor per timme och att varje beslut enligt 15 kap. 5-6 §§ Föräldrabalken medför en kommunal handläggningskostnad om 1 000 - 3 000 kr. Nämnden ser att detta är något som utredningen inte har tagit hänsyn till. Sammantaget ska finansieringsprincipen beaktas.

Sydnärkes överförmyndarkansli

Sofia Wentzell
Enhetschef

Lars Claeson, Rebecca Berggren
Överförmyndarhandläggare